

SHEMINI ATZERET & SIMCHAT TORAH

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף לא עמוד א

יום טוב האחרון קורין "כל הבכור", מצות וחוקים ובכור, ומפטירין "ויהי ככלות שלמה". למחר קורין "וזאת הברכה", ומפטירין "ויעמד שלמה".

On the last festival day we read, 'All the firstlings', with the commandments and statutes [which precede it], and for haftarah, 'And it was so that when Solomon had made an end'. On the next day we read, 'And this is the blessing', and for haftarah, 'And Solomon stood' (1 Kings 8:22).

תוספות מסכת מגילה דף לא עמוד א

למחר קרינן וזאת הברכה ומפטירין "ויעמד שלמה" - ויש מקומות שנהגו להפטיר ב"ויהי אחרי מות משה". ושיבוש הוא, שהרי הש"ס אין אומר כן. ויש אומרים שרב האי גאון תקן לומר "ויהי אחרי מות משה", אבל אינן יודעין הסברא אמאי שנה סדר הש"ס.

Some places recite the haftarah "After the death of Moses," and that is erroneous, since the Talmud does not say so. Some say that R. Hayya Gaon (939-1038) instituted that reading, but we do not know why he changed the Talmud's order.

ספורנו ויקרא כ"ג:ל"ו

עצרת היא – ענין העצירה הוא לא בלבד לשבות ממלאכת הדיוט, אבל היא עם זה אזהרת עמידה איזה זמן במקומות הקדש, לעבוד במקומות ההם את האל יתברך בתורה או בתפלה או בעבודה, כענין "ושם איש מעבדי שאול ביום ההוא נעצר לפני ה'" (שמואל א כ"א:ח), והוא אמרו "קדשו צום, קראו עצרה" (יואל א':ד) ועל זה הדרך אמר יהוא "קדשו עצרה לבעל" (מלכים ב י':כ). אמר אם כן שזה היום אחר חג הסכות, אשר בו שלמו כל שמחות הרגלים, הוא קדש להיות יום "עצרת", שיעצרו במקומות הקדש, ותהיה שמחתו שמחה של תורה ומעשים טובים, כאמרו "ישמח ישראל בעשיו" (תהלים קמ"ט:ב). וזה כענין "ויהי כי הקיפו ימי המשתה, וישלח איוב ויקדשם, והשכים בבקר והעלה עלות מספר כולם, כי אמר איוב אולי חטאו בני" וכו' (איוב א':ה), וזה מפני השמחה הקודמת. ובהיות שביום שביעי של פסח נעצרו ישראל עם משה יחדיו לשורר לאל יתברך, כאמרו "אז ישיר משה ובני ישראל" (שמות ט"ו:א), קדש אותו היום להיות "עצרת לה", אף על פי שלא היתה התשועה בתחלת היום. וזה באר במשנה תורה באמרו "וביום השביעי עצרת לה' אלהיך לא תעשה מלאכה" (דברים ט"ז:ח). ובהיות שהיה יום החמשים ליציאת מצרים יום מתן תורה, אשר בו נעצרו ישראל יחדיו לעבודת האל יתברך, קראוהו רבותינו ז"ל 'עצרת'. אמנם בתורה לא הזכיר אותנו היום בזה השם כלל, וזה מפני שקלקלו ישראל את המושג בעצירתם, "ויתנצלו את עדים מהר חורב" (שמות ל"ג:ו).

The concept of עצירה is something apart from the concept of שביתות. The latter pertains to abstaining from ordinary secular activities, whereas the former entails spending a certain amount of time performing holy tasks, studying Torah, engaging in communal prayer, etc. The expression נעצר occurs in this context in Samuel I 21,8 ושם איש מעבדי שאול ביום ההוא נעצר לפני ה' and there was a man, one of Saul's officials detained before the Lord, etc." In Yoel 1,14 we find the line, עצרו עצרה, קדשו יום, solemnize a fast, proclaim an assembly!" In Kings II 10,20 we find that Yehu proclaimed an assembly in honour of the Baal, The invitation read קדשו עצרה

, לבעל, "proclaim a holy assembly for the Baal." It is in this sense that the Torah refers to the day following the seventh day of the Sukkot festival as Atzeret, an assembly for God, the pilgrims for the Sukkot festival to Jerusalem being detained there for an additional day. The joy on that day was to be a Torah inspired and oriented joy, akin to when David says in Psalms 149,2 ישמח ישראל "Israel rejoices in its Maker".

We find that the description of the family dinners held in the home of Job's children, his seven sons and three daughters, at set intervals such festive get togethers were held. On the day after the completion of these festivities their father would send word to them to sanctify themselves and rise early in the morning and offer burnt offerings to atone for the possibility that they might have been remiss and committed some misdemeanor which would have displeased their God. (Job 1,4-5)

On the seventh day after the Exodus from Egypt the Israelites took time out to sing a song of thanksgiving to God for their final delivery from the pursuing Egyptians. Subsequently, in commemoration of that occasion, the Torah decreed that this day become an עצרת, a day devoted to contemplation of the great miracle on that first occasion. (Compare Exodus 15,1 and Deuteronomy 16,8).

Again, on the fiftieth day after the Exodus when the Israelites in a great assembly at Mount Sinai spent the day contemplating their elevation to an almost supernatural people, this day was also subsequently observed as an עצרת, although in the Torah this day is never referred to as such. The reason why the Torah itself does not refer to this day as an עצרת may be the fact that shortly thereafter all the accomplishments of this day were lost, and the Jewish people were even commanded to divest themselves of the "jewelry" they had worn in commemoration of that wonderful day. (Exodus 33,6)

1 Kings 8:54-66 (9:1)

Recall that the Haftarah of Day 2 was 1 Kings 8:2-21, followed by Solomon's prayer (22-53)

(54) And it was so, that when Solomon had finished praying all this prayer and supplication to Hashem, he arose from before the altar of Hashem, from kneeling on his knees with his hands spread forth toward heaven. (55) And he stood, and blessed all the congregation of Israel with a loud voice, saying, (56) "Blessed be Hashem, who has given rest to His people Israel, according to all that He promised; there has not failed one word of all His good promise which He promised by the hand of Moses His servant. (57) May the Lord our God be with us as He was with our fathers; let Him not leave us or forsake us; (58) that He may incline our hearts to Him, to walk in all His ways, and to keep His commandments, and His statutes, and His ordinances,

(נד) ויהי ככלות שלמה להתפלל אל יי את כל התפלה והתחנה הזאת קם מלפני מזבח יי מפרע על ברכיו וכפיו פרשות השמים. (נה) ויעמד ויברך את כל קהל ישראל קול גדול לאמר. (נו) ברוך יי אשר נתן מנוחה לעמו ישראל כלל אשר דבר לא נפל דבר אחד מכל דבר הטוב אשר דבר ביד משה עבדו. (נז) יהי יי אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו. (נח) להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו ומשפטיו

which He commanded our fathers. (59) And let these words of mine, with which I have made **supplication** before Hashem, be near to Hashem our God day and night, that He uphold the cause of His servant and the cause of His people Israel, as every day shall require; (60) that all the peoples of the earth may know that Hashem, He is God; there is none else. (61) Let your heart therefore be whole with Hashem our God, to walk in His statutes, and to keep His commandments, as at this day."

אֲשֶׁר צִוָּה אֶת אֲבוֹתֵינוּ. (נט) וְיִהְיוּ דְבָרֵי אֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי י"י קְרִבִים אֵל י"י אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וְלַיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עִבְדוֹ וּמִשְׁפָּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. (ס) לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי י"י הוּא הָאֱלֹהִים אִין עוֹד. (סא) וְהָיָה לְבַבְכֶם שְׁלֵם עִם י"י אֱלֹהֵינוּ לְלַכֵּת בְּחֻקָיו וּלְשָׁמֵר מִצְוֹתָיו כִּיּוֹם הַזֶּה.

(62) And the king, and all Israel with him, offered **sacrifice** before Hashem. (63) And Solomon offered for the **sacrifice** of peace-offerings, which he offered to Hashem, twenty-two thousand oxen, and one hundred and twenty thousand sheep. So the king and all the Children of Israel **dedicated the house of Hashem**. (64) The same day the king consecrated the middle of the court that was before the house of Hashem; for there he offered the burnt-offering, and the meal-offering, and the fat of the peace-offerings; because the brazen **altar** that was before Hashem was too little to receive the burnt-offering, and the meal-offering, and the fat of the peace-offerings. (65) So **Solomon held the festival at that time**, and all Israel with him, a great congregation, from the entrance Hamath to the Brook of Egypt, before Hashem our God, seven days and seven days, fourteen days. (66) **On the eighth day he sent the people away**, and they **blessed** the king, and went to their tents joyful and glad of heart for all the goodness that Hashem had shown to David His servant and to Israel His people.

(סב) וְהַמֶּלֶךְ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ זִבְחִים זָבַח לִפְנֵי י"י. (סג) וַיִּזְבַּח שְׁלָמָה אֶת זָבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח לִי"י בְּקָר עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֵלֶף וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֵלֶף וַיִּחַנְכוּ אֶת בֵּית י"י הַמֶּלֶךְ וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (סד) בְּיוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת תוֹךְ הַחֲצַר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵּית י"י כִּי עָשָׂה שָׁם אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה וְאֶת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי מִזְבֵּחַ הַנְּחֻשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי י"י קָטָן מֵהֵכִיל אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַמִּנְחָה וְאֶת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים. (סה) וַיַּעַשׂ שְׁלָמָה בְּעֵת הַהִיא אֶת הַחֲגֹג וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבֹוא חֲמַת עַד נַחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי י"י אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁבַעַת יָמִים אַרְבַּעַת עֶשְׂרֵי יוֹם. (סו) בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי שָׁלַח אֶת הָעָם וַיְבָרְכוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאֵהָלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה י"י לְדָוִד עִבְדוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ.

רש"י בראשית י"ד:י"ד

חניכיו – שחינך למצות, והוא לשון התחלה כניסת האדם אדם או כלי לאומנות שהוא עתיד לעמוד בו. וכן: חנוך לנער (משלי כ"ב:ו'), חנוכת הבית (תהלים ל':א'). ובלעז קורין לו: אנציר.

The word חנך signifies introducing a person or a thing, for the first time, to some particular occupation in which it is intended that he should remain (i.e. to dedicate or devote to some particular purpose). It has a similar sense in (Proverbs 22:6) "Train up (חנוך) a child", and in (Numbers 7:84) "the dedication of the altar", and (Psalms 30:1) "The dedication (חנוכת) of the house" In old French enseigner; English: to teach, instruct.

Maimonides: *Commentary on the Mishnah* (Menahot 4:4)

The meaning of *hinnukh* is habituation (*al-ta`wid*) ... The word *hinnukh* is used in these matters to refer, metaphorically, to the beginning of a process, as though a utensil were being accustomed to a specific task. This can be compared to a person who is first learning a specific science or virtue, which he repeats until he acquires it.

רש"י מלכים א ח'ס"ה

שבעת ימים – של חינוך. ושבעת ימים – חג הסוכות. נמצא שאכלו ושתו ביום הכיפורים (בבלי מועד קטן ט').

Seven days. Of inauguration. And seven [more] days. Of Succos. It is determined that they ate and drank on Yom Kippur.

Joshua 1:1-18

Words of Encouragement and Caution

(1) Now it came to pass after the death of Moses the servant of Hashem, that Hashem spoke to Joshua, the son of Nun, Moses' minister, saying, (2) "Moses, My servant, is dead; now therefore arise, go over this Jordan, you, and all this people, to the land which I give to them, to the Children of Israel. (3) Every place that the sole of your foot shall tread upon, to you have I given it, as I spoke to Moses. (4) From the wilderness, and this Lebanon, even to the great river, the river Euphrates, all the land of the Hittites, and to the Great Sea toward the going down of the sun, shall be your border. (5) No man shall be able to stand before you all the days of your life. As I was with Moses, so I will be with you; I will neither fail you nor forsake you. (6) **Be strong and of good courage**; for you will cause this people to inherit the land which I swore to their fathers to give them. (7) Only **be strong and very courageous**, to observe to do according to all the law which Moses My servant commanded you; turn not from it to the right hand or to the left, that you may have good success wherever you go. (8) This book of the law shall not depart from your mouth, but you shall **meditate** on it day and night, that you may observe to do according to all that is written in it; for then you shall make your ways prosperous, and then you shall have good success. (9) Have not I commanded you? **Be strong and of good courage**; do not be frightened and do not be dismayed, for Hashem your God is with you wherever you go."

(א) ויהי אחרי מות משה עבד י"י ויאמר י"י אל יהושע בן נון משרת משה לאמר. (ב) משה עבדי מת ועתה קום עבר את הירדן הזה אתה וכל העם הזה אל הארץ אשר אנכי נתן להם לבני ישראל. (ג) כל מקום אשר תדרוך כף רגלכם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל משה. (ד) מהמדבר והלבנון הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת כל ארץ החתים ועד הים הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם. (ה) לא יתיצב איש לפניך כל ימי חיידך כאשר הייתי עם משה אהיה עמך לא ארפק ולא אעזבך. (ו) חזק ואמץ כי אתה תנחיל את העם הזה את הארץ אשר נשבעתי לאבותם לתת להם. (ז) רק חזק ואמץ מאד לשמר לעשות ככל התורה אשר צוה משה עבדי אל תסור ממנו זמין ושמאול למען תשכיל בכל אשר תלך. (ח) לא ימוש ספר התורה הזה מפידך והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל. (ט) הלוא צויתיד חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך י"י אלהיך בכל אשר תלך.

דברים ל"א:ז'

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוָשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל **חֲזַק וְאַמֵץ** כִּי אַתָּה תָּבוֹא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם וְאַתָּה תִּנְחִילָנָה אוֹתָם:

Moses called to Joshua, and said to him in the sight of all Israel, "Be strong and courageous, for you shall go with this people into the land which Hashem has sworn to their fathers to give them; and you shall cause them to inherit it.

דברים ל"א:כ"ג

(כג) וַיִּצֹו [ה'] אֶת־יְהוָשֻׁעַ בְּנִגּוֹן וַיֹּאמֶר **חֲזַק וְאַמֵץ** כִּי אַתָּה תָּבִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם וְאַנְכִי אֶהְיֶה עִמָּךְ:

*I. **הָגָה**, vb. moan, growl, utter, speak, muse (only poet.) (onomatop.; NH **הָגָה** muse, speak, spell a word, so Aramaic **הָגָה**; muse, especially Ethpa.; Arabic **هَجَا** satirize, insult, scold, also spell (borrowed meaning))

יְדִיעָהֶם וְלֹא יִמְשִׁיחוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְיוּ בְּגָרוֹנָם. (תהלים קט"ו:ז)

כִּי אָמַת יִהְיֶה חֲכִי וְתוֹעֵבַת שְׁפָתַי רָשָׁע. (משלי ח'ז)

אִם תִּדְבַּרְנָה שְׁפָתַי עוֹלָה וְלִשׁוֹנִי אִם יִהְיֶה רְמִיָּה. (איוב כ"ז:ד)

Instructions to the Officers

(10) Then Joshua commanded the officers of the people, saying, (11) "Pass through the midst of the camp and command the people, saying, 'Prepare for yourselves victuals; for within three days you are to pass over this Jordan, to go in to possess the land, which Hashem your God gives you to possess it.'"	(י) וַיִּצֹו יְהוָשֻׁעַ אֶת שְׂטָרֵי הָעָם לֵאמֹר. (יא) עֲבְרוּ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וַיִּצְווּ אֶת הָעָם לֵאמֹר הַכִּינוּ לָכֶם צִידָה כִּי בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לְבוֹא לְרִשְׁתִּי אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר י"י אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ.

טט

Addressing the Trans-Jordanians

(12) And to the Reubenites, and to the Gadites, and to the half-tribe of Manasseh, Joshua spoke, saying, (13) "Remember the word which Moses the servant of Hashem commanded you, saying, 'Hashem your God gives you rest, and will give you this land. (14) Your wives, your little ones, and your cattle shall abide in the land which Moses gave you beyond the Jordan, but you shall pass over before your brethren armed, all the mighty men of valor, and you shall help them, (15) until Hashem have given your brethren rest, as to you, and they also have possessed the land which Hashem your God gives them. Then you shall return to the land of your possession, and	(יב) וְלְרֵאוּבֵנֵי וְלְגָדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְּנַשֶּׁה אָמַר יְהוָשֻׁעַ לֵאמֹר. (יג) זְכוֹר אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עַבְדִּי י"י לֵאמֹר י"י אֱלֹהֵיכֶם מְנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת. (יד) נְשִׁיכֶם טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בְּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חֲמִשִּׁים לִפְנֵי אַחֵיכֶם כָּל גְּבוּרֵי הַחַיִל וְעִזְרַתֶּם אוֹתָם. (טו) עַד אֲשֶׁר יִנְיַח י"י לְאַחֵיכֶם כָּכֶם וַיִּרְשׁוּ גַם הַמָּה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר י"י אֱלֹהֵיכֶם נָתַן

possess it, which Moses the servant of Hashem gave you beyond the Jordan toward the sunrise."

לָהֶם וּשְׁבַתְּם לְאֶרֶץ יְרֻשְׁתְּכֶם
וּרְשַׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה
עֶבֶד יְיָ בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ.

Their Response

(16) And they answered Joshua, saying, "All that you have commanded us we will do, and wherever you send us we will go. (17) According as we heeded Moses in all things, so will we heed you; only Hashem your God be with you, as He was with Moses. (18) Whoever shall rebel against your commandment and shall not heed your words in all that you command him, he shall be put to death; **only be strong and of good courage.**"

(טז) וַיַּעֲנוּ אֶת יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כָּל
אֲשֶׁר צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֵל כָּל אֲשֶׁר
תִּשְׁלַחֵנוּ נֵלֶךְ. (יז) כָּל אֲשֶׁר שָׁמְעֵנוּ
אֶל מֹשֶׁה כֹּן נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יְהִי
יְיָ אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם
מֹשֶׁה. (יח) כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִמְרֶה אֶת
פִּיךָ וְלֹא יִשְׁמַע אֶת דְּבָרֶיךָ לְכָל אֲשֶׁר
תִּצְוֶנּוּ יוֹמַת רַק חֲזַק וְאַמֵּץ.

רד"ק יהושע א':י"ח

רק חזק ואמץ – דרשו רבותינו ז"ל: יומת – יכול אפילו לדבר עבירה, תלמוד לומר: רק – אכין ורקין מיעוטין הן.

Our Sages analyzed as follows: Could he be put to death even if ordered to commit a crime? To wit: "Only..." and every use of only or just serves as a limitation.

רד"ק שמואל ב י"ב:ט'

ובדברי רז"ל: אף על גב דבכל התורה כלה אין שליח לדבר עבירה כי בכל מקום השולח פטור והשליח חייב, הכא שאני שהכתוב קראו הורג, שנאמר: ואותו הרגת. והטעם לפי שהיה מלך ואין עובר על מצותו כאילו הוא הרגו, וכן שאול שצוה להרוג נוב עיר הכהנים כאילו הוא הרגם, ואף על גב שאין לאדם לעשות מצות מלך בזה הענין. וכיוצא בו כמו שכתבנו למעלה: כל איש אשר ימרה את פיך יומת (יהושע א':י"ח) – יכול אפילו לדבר עבירה, תלמוד לומר: רק. אף על פי כן, אין כל אדם נזהר בזה ויודע לדרוש אכין ורקין, לפיכך העונש על המלך.

Our Sages said: Although the universal rule is, "There is no agency for the commission of a crime" (*'ein shaliah li-devar 'aveirah*) and everywhere the agent is culpable and not the principal, here the situation differs since the verse calls [David] a killer. Why is this? Since he was the king and his word was law, it is as though he did the killing himself. Similarly, when Saul ordered the killing of the *kohanim* of Nob, it was as though he killed them himself.

Generally, a person should refrain from following the king's orders in such a case. We have explained, apropos of "Anyone who defies your word shall die" (Jo. 1:18), that this does not include the commission of a crime, as the verse states: "Only" [be firm and resolute, excluding instructions that violate Torah law].

Not everyone, however, is capable of construing "buts" and "onlys." The onus [punishment], therefore, is on the king.